

A

+

295

April - Mei 2022

Reimagining the Office

Projecten van 51N4E - l'AUC - Jaspers-Eyers, Chancel - Frick Cloupet, Hub, Maniera, Matador, Meta - Souto de Moura, Denys - Steen, Studio Farris, Specimen + interview Bernardo Bader

Pragmatisch, puur en poëtisch

EN The complex request of the historic city of Bruges for a new exhibition building with a conference centre was translated by the design team around Eduardo Souto de Moura and Meta architectuurbureau into an iconic building that goes beyond the initial terms of reference.

De complexe vraag van de historische stad Brugge naar een nieuw beursgebouw met congrescentrum vertaalde het ontwerpteam rond Eduardo Souto de Moura en Meta architectuurbureau in een beeldbepalend gebouw dat de initiële programmaformulering overstijgt.

Hera Van Sande – Foto's Filip Dujardin

Het nieuwe beursgebouw, met een bruikbare oppervlakte van 4.500 m², is geen evidentie binnen het kleinkorrelig, residentieel stedelijk weefsel van Brugge. De complexe ontwerpvrage vertaalt zich in een beeldbepalend gebouw dat tegelijk robuust en tijdloos is.

De architecten plaatsen het gebouw over de volledige omtrek onafgebroken op een plint met glazen schrijnwerk. Ze creëren zo een volledig transparant maaiveld en introduceren een derde programma: een overdekt plein.

De beursite ligt midden in de stadswijk West-Brugge, een benaming die tot stand is gekomen na de aanleg van een toenmalige spoorweg in 1838 – nu de invalsweg onder 't Zand. De wijk wordt hierdoor van de historische en toeristische stad afgesneden en was, hoe levendig ook, eerder op zichzelf aangewezen. Op het stadsplan van Marcus Gerards uit 1562 nog te zien als een groene private ruimte, met als naam 'De Keersenboomgaard', kent de site bij twee opeenvolgende stadsrenovatieplannen begin negentiende eeuw en midden jaren zestig van vorige eeuw twee publieke bestemmingen, respectievelijk een slachthuis en later een beurshal. Oorspronkelijk bedoeld als tijdelijke 'Feesthalle' wordt deze laatste in 1966–1967 ontworpen door het Brugse architectenbureau Groep Planning.

Om het grootschalige volume in een woonwijk te beschermen tegen zicht en wind, werd het omgeven door beuken, die inmiddels meer dan vijftig jaar tellen en niet meer uit het straatbeeld weg te denken zijn. Wanneer de constructie niet meer aan de hedendaagse normen en eisen voldoet, besluit het stadsbestuur in 2005 om een nieuw beursgebouw op te richten en in 2015 om het weer op dezelfde site te bestemmen. Bijkomend, wegens gebrek aan congresfaciliteiten in de stad Brugge, wordt het programma hiermee uitgebreid. Dit is zeker geen evidentie binnen het kleinkorrelig, residentieel stedelijk weefsel. Het wedstrijdprogramma voorziet in een beursgebouw met een bruikbare oppervlakte van 4.500 m² en een vrije hoogte van acht meter, in combinatie met een congresgebouw voor 500 personen. Bovendien ligt de maximale totale voetafdruk aan banden om het belang van de publieke ruimte in de omgeving vlak bij 't Zand te accentueren. Uit vijf geselecteerde bureaus komt het winnend ontwerp voor deze internationale ontwerp-wedstrijd in de vorm van een Design & Build, van een associatie tussen de Portugese architect Eduardo Souto de Moura, Meta

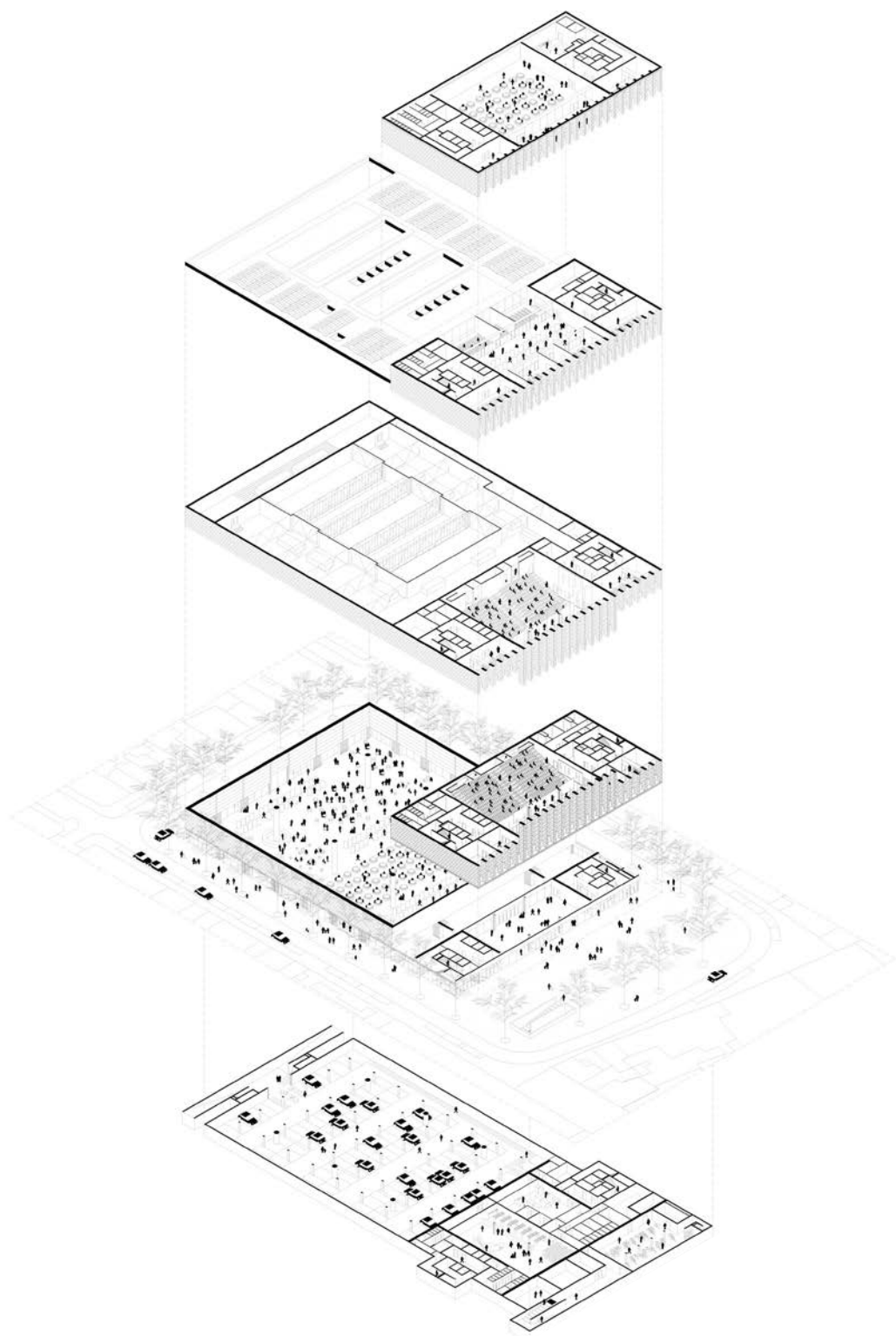
architectuurbureau uit Antwerpen en de groep CFE, onder de naam Beursgenootschap Souto de Moura – Meta – CFE.

De complexe ontwerp-vraag vertaalt zich in een nieuw, beeldbepalend gebouw dat tegelijkertijd opgaat in zijn omgeving. Robuust en tijdloos naar verschijningsvorm, beeldwaarde en materiaalgebruik toe, lijkt het er altijd gestaan te hebben en toch injecteert het de buurt met een nieuwe dynamiek. Het antwoord is bijzonder helder. Een strikte tweedeling tussen beursgebouw en congresgebouw in termen van gebruik, structuur, akoestiek en brandveiligheid vertaalt zich in een horizontaal en verticaal volume. Het ontwerp-team overtreft de vraag en voorziet in een derde functie. De horizontale beweging die intrinsiek deel uitmaakt van het beursgebeuren wordt – wegens de beperkte footprint – omgezet naar een verticale beweging door het stapelen van de congresfaciliteiten. Het gebouw krijgt enerzijds een duidelijke kop, een baken gericht naar de stad met zicht op de torens van Brugge, en anderzijds een staart op maat van de omliggende residentiële bebouwing.

Het geniale van het project zit in het creëren van een volledig, transparant maaiveld. De architecten plaatsen het gebouw over de volledige omtrek onafgebroken op een plint met glazen schrijnwerk. Wetende dat beursgebouwen het grootste deel van de tijd leegstaan en een immense oppervlakte innemen, introduceren de architecten een derde programma: een overdekt plein. De beurshal vormt een open en doorwaadbaar geheel binnen het stedelijk gebeuren, als een katalysator voor de buurt.

Ook het verticale congresgebouw kent een heldere structuur met twee dragende circulatiekernen (met publiek en niet-publiek karakter) waartussen grote vrije vloervelden worden voorzien. Vergaderzalen, break-outrooms, auditoria, kantoren, restaurant en een stedelijk terras op hoogte ondersteunen in hun materialisatie en organisatie deze open flexibiliteit.

Architect
Eduardo Souto de Moura
Meta architectuurbureau
Website
meta.be
Project name
Bruges Meeting & Convention Centre
Location
Beursplein, Bruges
Programme
Expo hall and conference centre

Procedure
Design-and-build procedure
Client
Stad Brugge, BMCC
Landscape architect
Landinzicht Landscaps-architecten
Ingenieursbureau
France
Artwork in public realm
Philip Aguirre y Otegui

Structural engineering
Mouton
AFA Consult
Service engineering
HP engineers
AFA Consult
Building physics
Daidalos Peutz
Acoustics
Daidalos Peutz
Sustainability
Daidalos Peutz

Lead contractor
MBG
Completion
December 2021
Total floor area
21,036 m²
Budget
€ 30,362,848
(excl. VAT and fees)
Product / Supplier
**Vande Moortel (brickwork),
Schindler (elevators),
Schüco (sliding doors)**

Het gebruik van rode baksteen als gevelmateriaal harmonieert met de context van de historische Brugse binnenstad. De steen wordt op brutalistische wijze vol in de mortel gemetst, waarbij de voeg gewoon wordt afgestroken, zonder meer. Het metselwerk geeft een ruwe en duurzame indruk, bestand tegen impact en patine. Het feit dat de indrukwekkende bakstenen massa op geen enkele plaats de grond raakt, werkt bevreemdend zonder onnatuurlijk aan te voelen.

De globale heraanleg van de site haalt West-Brugge uit zijn isolement en takt aan op de verdere stadsvernieuwing rond 't Zand. Het behoud van de vijftigjarige beuken staat centraal in het ontwerp. Deze bomen vertellen een geschiedenis, creëren atmosfeer, zuiveren de lucht, tonen het verglijden van de sei-

zoenen. De kroon van een beuk is breed en dicht en creëert vanaf de lente een groen scherm op kruinhoogte, waardoor de bakstenen bovenbouw visueel verdwijnt. Meer nog, het Beursplein lijkt te verworpen tot één grote publieke, uitnodigende ruimte.

Het gebruik van streekeigen materialen, een vormtaal die refereert aan traditie en oorsprong, ruimtes die functionaliteit als vertrekpunt nemen, zonder daarbij aan leefbaarheid en intimiteit in te boeten: de signatuur van Souto de Moura is consistent en helder. De intense samenwerking met architectuurbureau Meta culmineert in een puur en monumentaal beursgebouw dat – ondanks zijn schaal – naadloos in de omgeving past. ▲ ■●

Het behoud van de vijftigjarige beuken staat centraal in het ontwerp. De kroon van een beuk is breed en dicht, waardoor de bakstenen bovenbouw visueel verdwijnt.